

IZHAJA VSAK DAN

Med ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 9-20, za pol leta Kron 4-80.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprilagojena pisma se ne sprejemajo in ne vračajo se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galati 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natiskala Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galati št. 20.

Polno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Konec pogajanj se bliža.

Zavezniki pritiskajo na Turke.

Pogajanja v Londonu.

DUNAJ 3. (Izv.) Z večeršnjim dnevom je prišel kritičen teden za mednarodni položaj. Na eni strani je začela konferenca poslanikov s pogajanj o omejitvi Albanije, na drugi pa je treba pri mirovni pogajanjih čim prej urediti vprašanje Drinopolja, če se hoče preprečiti nadaljna vojna. Razven tega pa je še tu bolgarsko-rumunski nesporazum, ki bi ga morala urediti Danav in Jonsku.

Že dejstvo, da ni bil o večeršnjem poteku konference izdan komunik, kaže težavnost položaja. Rusija je včeraj predlagala, da naj pri omejitvi Albanije pripadejo novi državi le kraji, ki so čisto albanski. Tripelententa se je v splošnem priklonila temu načelu, dočim ga trozveza za sedaj ni priznala.

Včerajšnja pogajanja so bila pač brez rezultata in se danes nadaljujejo.

Pri pogajanjih se opaža troje naziranje: Balkanske države zahtevajo, da se Albanija prikloni tako, da ne bodo tangirani opravičeni zasebni interesi slovanskih držav in zmanjšani uspehi njih orožja. Avstrija in z njo trozveza je na stališču, ki se sumljivo bliža stališču provizorne albanske vlade. Ta zahteva za se ozemlje od črnogorske meje pa južno do Preveze z mesti Skader, Prizren, Peč, Djakovica, Skoplje in Bitolj. Francija pa hoče težave tako aplanirati, da se naj poveri objektivni znanstveni komisiji, da preišče, kateri kraji so čisto albanski. Balkanski delegati pravijo, da bi bil tak predlog sprejemljiv, če se pomisli, da je čisto albansko le ono zgodovinsko albansko ozemlje, ne pa one srbske pokrajine, ki so jih Albanci zasedli pod turškim gospodstvom.

Sicer se pa pri tej točki opaža, da bi se je vsi radi kmalu rešili, ker si vsakdo želi evropskega miru in mirnega razvoja.

Drinopolje dela pa največje težave. Velešile se že pripravljajo, da bi intervenirale in so predlagale delegatom, da naj za sedaj pustijo vprašanje Drinopolja in se prej o drugem pomenijo. Pravilo tudi, da se bode drinopoljska trdnjava že čez nekoliko dni udala, vsled česar se bode položaj oblašil. Sicer je pa trozveza in tripelententa prepričana, da Drinopolje ne more ostati turško.

Današnja sejo mirovni pogajanj smatrajo v marsikakem pogledu za odločilno. Škoda bi pa bilo, če bi delegati trpeli, da se Evropa vmešava v njihove zadeve — Natančnih poročil o pogajanj za mir in o konferenci poslanikov pozno zvečer še ni.

DUNAJ 3. (Izv.) Voditelj bolgarske delegacije, dr. Danev, je decidirano izpovedal, da so delegati balkanske zveze pripravljeni prekiniti pogajanja če Turčija v vprašanju Drinopolja ne popusti. Pogajanja so prišla sedaj že tako daleč, da je predaja Odrina

edina točka, ki preprečuje njih zadovoljiv uspeh.

V ostalih točkah se je Turčija že udala, ali pa je pričakovati v najkrajšem času, da se u'a.

Zastopniki velesil so se odločili, da nastopijo solidarno za ohranitev miru. V to svrhu hočejo nasvetovati Turčiji sledeče pogoje:

1. Turčija ne vztraja v principu na stališču, da Odrina ne preda.

2. Bolgarska izjavi, da se hoče pri vprašanju Odrina ozirati na težavno stališče turške vlade vsled pritiska turškega javnega mnenja.

3. Balkanski in turški delegati odlože odločitev te zadeve na poznejši čas v trdnem upanju, da bo rešitev tega vprašanja tem lažja, ker je pričakovati v najkrajšem času padca Odrina.

4. V ostalih točkah naj se doseže v najkrajšem času sporazum.

Balkanski delegati so imeli danes dopoldne posebno posvetovanje, ter so se nato sestali z veleposlaniki raznih velesil.

Splošno pričakujejo današnja sejo z veliko napetostjo. Izreka se mnenje, da se bo Turčija uklonila, ker ve, da njena nedostopnost lahko izzove splošno nezadovoljnost v Evropi.

LONDON 3. (Kor.) Mirovna konferenca je bila ob 7 40 zvečer odgodena do jutri ob 4. popoldne.

Ultimatum!

DUNAJ 4. (Izv.) *Kakor je izvedel Reuterjev urad, so delegati zavezničkov stavili danes pri konferenci ultimatum, ki obsega tri točke: Kreto, Egejske otoke, Drinopolje.*

Izjavili so, da prekinajo pogajanja, če ne podajo Turki do ponedeljka ob 4. popoldne tozadevno zadovoljujoče izjave.

„Čemu ne že jutri?“ so ironično vprašali turški delegati?

„Pa dobro, se strinjamo!“ so odločno odvrnili zavezniki.

Zaveznikom uhaja potrpežljivost.

BELGRAD 3. (Izv.) V tukajšnjih političnih krogih izjavljajo, da balkanske države ne marajo več trpeti turške taktike zavlačevanja. Ta turški manever je položaj balkanskih držav že itak oškodoval in skoro povzročil potrebo intervencije velesil, ki bi Balkancem tudi samo škodila. Turčija se bode morala že v par dneh odločiti, da odgovori na besedo Balkancev z „da“ ali „ne“.

Turki nameravajo opustiti Drinopolje.

DUNAJ 3. (Izv.) Rusko demaršo v Carigradu, ki smo jo mi včeraj zabilježili, potrjujejo v berlinskih diplomatskih krogih. Turško vlado je rusko svarilo baže naklonilo, popustiti glede Drinopolja, da se reši pred vojnim razpoloženjem, ki narašča v

Carigradu. Mladoturki delajo namreč proti Kiamilu paši, ki ga hočejo vreči.

Turčiji svetujejo, naj pusti Drinopolje.

DUNAJ 3. (Izv.) „N. Fr. Presse“ trdi, da so vse velesile svetovale Turčiji, naj opusti Drinopolje.

Poslednja pogajanja radi Odrina?

LONDON 3. (Izv.) „Times“ poroča, da se zaradi predaje Odrina že vrše kapitulacijska pogajanja.

Posledice neuspešnih pogajanj.

DUNAJ 3. (Izv.) „Wiener Allg. Zeitung“ javlja kot utis dosedajnih mirovni pogajanj, da balkanske države ne bodo trpele, da bi se pogajanja še dalje zavlačevala in pristavljala, da Evropa ne bi mogla več mirno gledati, če bi bil uspeh pogajanj negativen.

Mir najdalje v desetih dneh?

PARIZ 3. (Izv.) „Echo de Paris“ priobčuje brzojavko iz Carigrada, glasom katere se nadejajo turški vodilni krogi, da bo mir sklenjen najdalje v desetih dneh. Današnja seja v Londonu bo rešila vprašanje o Drinopolju. Solun postane svobodno mesto pod nadzorstvom velesil. List trdi, da se Turčija uklanja, ker se je porti namignilo, da bodo šle sveže bolgarske čete v Carigrad, če Turčija ne popusti.

Angleško mnenje o pogojih za mir.

LONDON 3. (Kor.) „Times“ pišejo: Ves svet ve, da ne edna točka, ki jih ima balkansko vprašanje toliko, ni vredna evropske vojne. Zato smo prepričani, da se ne bo nikdo bojeval, če ne nastopi nesrečen slučaj ali se zgodi velik pogrešek. Pomenljive besede, ki jih je izpregovoril dr. Danev včeraj, ne bodo motile tega nazora. On natančno ve, da Turčija ne more sprejeti pogojev v celoti in ve tudi, da jih ne bo, a tudi Rešid paša se zaveda, da zavezniki ne morejo sprejeti pogojev, kakor so sedaj redigirani.

Carja Ferdinanda nade za bodočnost.

SOFIJA 3. (Kor.) V govoru, ki ga je govoril snoči kralj odposlanstvu, ki mu je prineslo odgovor sobranja na prestolno besedo, je poudaril veliko samozatajevanje in brezprimerno hrabrost, s katero je pogumna bolgarska armada izpolnila svojo sveto dolžnost v gigantskem boju za osvoboditev tlačnih bratov. Rekel je: Pogajanja, ki se vrše v Londonu in ki jim sledimo s polmljivo nestrpnostjo, do sedaj še niso podala rezultata, ki ga zahteva človečnost v interesu bodočih dobrih razmer. Jaz še vedno upam, da pridemo do končnega sporazuma in se posvetimo mirnim poslom, čim bo možno. Če pa hoče nerazumljivi božji sklep drugače, pa se ne bomo obotavljali zgrabiti za orožje in izsiliti, da se nam da dostojno zadoščenje za dragocene žrtve.

Skanderbegoviči in Albanija.

DUNAJ 3. (Kor.) „Neue Freie Presse“ objavlja pogovor z markijem Francem Skanderbegom, v katerem izjavlja ta, da je nešteto ljudi pozvalo njegovega očeta, naj prijavijo svojo kandidacijo za albanski prestol. Ali moj oče, pravi markij, ne mara ničesar slišati o oficijelni kandidaturi, ker je po nje-

govem mnenju zadeva albanskega naroda da si voli svojega voditelja. Nočemo boja začeti, ali če nas pokliče Albanija, bomo sledili njenemu glasu.

Pomisliki Avstroogrske.

LONDON 3. (Izv.) „Times“ poročajo iz petrograjskih diplomatskih virov, da Avstrija ne bode demobilizirala, dokler se ne umirijo duhovi na Balkanu.

Hujskajoče laške vesti.

BELGRAD 3. (Izv.) Milanski „Secolo“ je objavil vest, da je srbski poveljnik v Draču, Popović izjavil, da Srbi Albanije prostovoljno ne zapuste. Popović je baže napadel tudi Avstrijo, češ, da Malisore ščuva proti Srbom. Napadel pa je tudi Črnogoro, češ, da ni iskrena prijateljica Srbije. V Belgradu se pa izjavlja, da je to izmišljotina, ki ima namen sejati razdor. Srbska armada je preveč vzorno disciplinirana, da bi bilo možno kaj takega.

Incident v Draču.

BELGRAD 3. (Agencija Stefani.) Srbska vlada je zagotovila italijanskemu poslaniku, da je poslala poveljniku v Draču instrukcijo, da se naj zaveda potrebnega spoštovanja napram konzulom.

Grki na otoku Kiju.

ATENE 3. (Aten. tel. ag.) S Kija je došlo včeraj to-le poročilo: Grške čete so ves dan marširale v notrajnost otoka. Turki so se dolgo protivili, pa so se pri tem vedno le umikali. Grški bataljon je napredoval v smeri proti Sv. Juriju in je zavzel pozicije pri Hagil Pateres. Turki so se umaknili in so se koncentrirali, da pripravijo odpor. Mi imamo 2 mrtva in 12 ranjenih. Proti večeru so se pa Turki brezpogojno udali. Ujeli smo jih 1800 in dva topova, razven tega pa uplenili mnogo orožja, municije in živili.

Turška armada pri Čataldži.

FRANKOBROD ob M. 3. (Izv.) „Frkf. Zeitung“ pobija vest iz Carigrada, kot bi bila turška armada pri Čataldži zopet pripravljena za boj in pravi, da je turška armada slaba in nezmožna za odpor.

Kurdi proti Armencem.

BERLIN 3. (Izv.) Nemški listi poročajo, da masakrirajo Kurdi Armence v Mali Aziji. Armenci pričakujejo francoske intervencije.

Skupna konferenca ministrov.

BUDIMPEŠTA 3. (Kor.) Ministrski predsednik Lukacs je odpotoval na Dunaj, kjer se bo udeležil jutri se vršeče skupne konference ministrov. Finančni minister dr. Telecky se bo nocoj iz istega vzroka napotil na Dunaj.

Predmet skupne konference ministrov.

DUNAJ 3. (Kor.) Večerni listi javljajo, da se bode vršila jutrišnja skupna konferenca ministrov, ki se je udeležita oba ministrska predsednika in domobranska ministra, pred vsem za to, da se orijentirajo o najbližjih izdatkih za vojaštvo. Delo gre o tem, da se poskrbi za to, kako se bodo krili vojaški krediti, ki so jih delegacije že dovolile. Sicer pa se bode razprav-

PODLISTEK.

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Spisal Ksaver Šander Gjakali. — Prevel A. K.

Uro pozneje je prišel Kargačević in je vprašal zanj, pa ga ni več našel. Zvestemu prijatelju je bilo žal, da je zgrešil tovariša, po katerem je hrepenel toliko časa. Hotel ga je poleg tega natančno izprašati o Gajevi avdijenci pri kralju, za katero je šele snoči izvedel od Babukića. Vzlic temu pa je bila tudi taka nepopolna vest zadostna, da napolni Marjanovo dušo z brezkraino srečo. Skoraj celo noč ni niti zatisnil očesa od vesele vzhicenosti in zopet blažene skrbi, kako bo sedaj treba napeti vse sile, da časopis čim lepši in čim boljši zagleda svetlobo dneva. Na vse zgodaj, ob dnevnem svitu, je že vstal s postelje in začel kopati po svojih papirjih in spisih, kakor da mora vsak trenutek priti tiskar po rokopolis. Ostal je teč, a ob sedmih je bil že na ulici, da bi polskali prijatelje po vrsti, kakor so stanovali. Pozabil je celo, da bi šel pogledat svoje znance rojake, ki so prišli na sejem in so se mu najavili snoči. Po ulicah je bolj tekel kakor pa šel in v onem silnem diranju, ki je tik pred sejmom že začel vrveti po trgih in cestah, je bil vsak čas v nevarnosti, da ga povozijo, pohodijo ali butnejo v stran. Ni pa pazil na vse to, v njem je prevladovala le ena misel in ena potreba, da si v objemu in na prsih svojih prija-

teljev da duška svoji preveliki sreči in radosti. Največ pa je pri tem mislil na Ivana. Zato je bil kar razočaran in nezadovoljen, da ga ni našel več.

Iz Pivarske ulice se je vrnil na Markov trg, kjer ga je že od daleč ustavljal komorski upravitelj Žutković.

— Postanite, postanite, amice Kargačević! — ga je klical sicer precej ošabni gospod. — Kaj čujem, da je Gaj prišel z dobrimi vestmi z Dunaja? Excellent, excellent — zmrlaj sem pravil, da je to izreden človek. Glej, glej — bil je bolj premeten, kakor vsa požunska gospoda! Prosim vas, ali se je presvetil gospod grof Janko Drašković morebiti tudi že vrnil iz Požuna? Castital bom tudi njemu. Eh — ni to majhna stvar, ko govori njegovo maziljeno Veličanstvo!

Kargačević je prvi trenutek z začudenjem poslušal Žutkovića, dosedanega nasprotnika narodne stvari. Potem pa se je k temu začudenju primešalo nekoliko prezira, toda — dobričina Marjan je nazadnje popolnoma verjel, da je postal Žutković zvest pristaša, da ga je pridobila končna zmaga, in mu je v kratkem nato začel z zmagovitim izrazom v licu pripovedovati o svoji sreči.

Tako ju je v živahnem pogovoru nalezl Rakovec, ki je hitro otel Kargačevića iz Žutkovićeve družbe in odpeljal prijatelja v kavarno h „Fortuni“, kamor je obljubil Gaj svojim mladim tovarišem, da pride. Žutković pa je odšel naprej in krenil po kameniti ulici v namenu, da poišče madjarskega profesorja Gentmartna.

— Da ste mi zdrav, gospod upravl-

telj! — je začel naenkrat za seboj glasen madjarski pozdrav. Obrnil se je in zagledal za seboj Tivadarja Blagaycsicha v družbi z Žigo Barakovcem in mlajšim Budrocom.

— Od kod — vaša visokoblagorodnost? — je s sladkim smeškom odgovoril Žutković v nemškem jeziku in svečanostno podal roko vsem trem! Začel je z mrzlično histosijo govoriti o lepem vremenu, vpraševati po zdravju, kako je v Požunu, kaj s koncerti, toda Tivadar je preslišal na ta vprašanja in takoj razpredel pogovor o Gajevem dovoljenju.

— Torej, kaj praviš na to? — Bil sem kakor okamenel, ko sem slišal o stvari, in pohitel sem takoj k vam, da ohrabrim vaše zveste duše — je govoril Tivadar strastno. Besede so mu prihajale iz ust skoro osorno in srdito. Pod kamenitimi vrati je ustavil vse tri, ne pazet na goste gruč mimoprihajajočih.

— Uh, dobro vidim v vsem tem prst dunajske švarcgelbske kamarile! Prizadeva si z vsemi sredstvi, da nam odvzame našo svobodno domovino, da razruši naše sigurno ognjišče svobode in napredka, ki ga nudi močna, složna in krepka Ogrska. S pozapiranjem naših rodoljubov, s preganjanjem mladine, s podkupljevanjem naših sodnikov ne morejo ugasniti luči ogrske svobode in ustavnosti, ne morejo madjarskemu srcu odvzeti in iztrgati iz njega ljubezni do neodvisnosti in mržnje nasproti dunajski tiraniji; — eh — ker pa tega ne morejo, naj bi pa nas strašili in ubijali s pomočjo podrejenih narodnosti, ki naj bi bile sredstvo, da bi se ne mogla razviti

močna in složna madjarska domovina! Glejte — to je Gajev uspeh! Zato naj bo poleg madjarskega jezika tudi še hrvatski na svetu — zato naj Slovaki tudi mislijo na nekako svojo književnost!

Barakovci in Budrovci sta zadovoljno pritrdjevala Tivadarju, Žutković pa je močnej in gledal v oltar, ki je bil zelo razsvetljen in zaradi sejma ozaljšan bolj nego pa po navadi. Tivadar je šel naprej in nadaljeval svoj pogovor kakor doslej. Njegov glas se mu je pri tem tresel razjarjenosti in strastne boli. Lepe črte njegovega lica so bile napete in oči so mu plamtele. Trpel je v resnici veliko. Velika njegova ljubezen do madjarskega naroda in onega velikega cilja, da bi bila od Karpatov do Adrije ena sama država, zavarovana in utrjena po enem jeziku in enem političnem narodu, poleg tega pa verna varuhinja svobode in ljudskih pravic, — ta njegova ljubezen je silno trpela vsled Gajevega uspeha, a v svoji veličini in vroči želji, da se njeni cilji uresničijo čim prej, ni vprašal za tehtnico pravičnosti.

Zadnji dve leti je celi preživel v družbi ognjivite madjarske mladine. Bartol Szemere, Sava Vukovica, Ferenc Pulszky, Ladislav Déczy in genijalni Lacko Lorassy so mu bili najbližji tovariši. In on se je z njimi vred prizadeval, da se je ustanovilo pred kratkim mladinsko društvo „Társalkodási egyesület“ s programom, da se širijo ljudske pravice. Društvo se je že takoj v svojem začetku drzno in junaški uprlo temnemu vladanju Meternichovega sistema in si je živahno prizadevalo, da se uresniči želje madjarskega naroda. (Dolge.)

ljalo o potrebi, da se nadomestijo ladje tipa „Monarch“ z novimi ladjami pred dogovorjenim rokom, to je leta 1915.

„Neue Freie Presse“ pripominja, da sta oba finančna ministra izjavila že pri zadnji skupni konferenci, da je za sedaj dogovorjen finančni program najvišja mera proračunske obtežitve, vsled česar ni prav mogoče, pričakovati voljaških zahtev v večjem obsegu.

Čuje se, da bodo odklonili novi kredit za vojne potrebe, potem pa se bavili s hrvaškim vprašanjem. Lukacs se baje trudi, da bi komisarijat na Hrvaškem ostal in si bo tudi prepovedal, da bi se kak avstrijski minister vmešaval v to zadevo.

Sicer pa postaja Lukacsev položaj čedalje bolj mučen in splošno že pričakujejo krize v ogrskem kabinetu.

Bog proti ogrski volilni reformi.

BUDIMPEŠTA 3. (Izv.) Ogrska socialistična stranka je sklicala na 26. januarja občni zbor, da se pogovori o načinu in sredstvih, kako bi se dalo najuspešneje boriti proti Lukacsevi volilni reformi.

Izstop iz ogrske vladne stranke.

BUDIMPEŠTA 3. (Izv.) „Nepszava“ poroča, da je reški poslanec Anton Vio izjavil, da izstopi iz ministerijske stranke. Tudi bivši budimpeštanski župan Markus boe izstopil.

Novi ogrski justični minister.

DUNAJ 3. (Kor.) Kakor je izvedela „Neue Freie Presse“ iz Budimpešte, je gotovo dejstvo, da bo imenovan državni sekretar Balogh za justičnega ministra.

Cesarjevo zdravje je ugodno.

BEROLIN 3. (Izv.) Nepovoljne glasove o zdravju cesarja Franca Jožefa so z Dunaja uradno demantirali tako-le: Glasovi, ki so se razširili o zdravju cesarjem, so absolutno netočni. Cesar se je včeraj dolgo šetal v šenbrunskih vrtovih in njegovo zdravje je najboljšo.

Pašić in Gešov se ne snideta.

BELGRAD 3. (Uradno.) Poročilo, da bi se imela v Nišu sniti ministrski predsednik Pašić in Gešov, je čisto neutemeljeno.

Pogreb Kiderlena-Waechterja.

BEROLIN 3. (Kor.) Pri pogrebnih svečanostih državnega sekretarja Kiderlena-Waechterja je zastopal avstroogrskega poslanika v Berlinu, grofa Szögenyija-Maricha poslaniški svetnik baron Flotow.

Pet revolucionarjev obešenih.

HARKOV 3. (Izv.) Tu so obesili pet na smrt obsojenih revolucionarjev.

Samomr vojaka.

GORICA 3. (Izv.) Danes se je ustrelil v vojašnici pri Sv. Andreju pri Gorici 22 let stari pljoni Stecyszyn iz Galicije. Mož je bil pri drugl stotnjki tretjega bataljona.

Dva „propadla“ kandidata.

LIPSKO 3. (Kor.) Danes predpoldne sta pri izpitu za pilote padla dva podoficirja, ko sta se vračala iz Halle v Lipsko, iz neznanega vzroka blizu letališča Lindental v jeklov gozd. Njun aparat je razdejan in oba avijatika so spravili težko poškodovana v bolnišnico.

Tudi patrijoti znajo biti.

MORAVSKI OSTROV 3. (Izv.) V Dombrovi je govoril socialistovski poslanec Rögger pri zborovanju premogokopnih delavcev zelo patrijotsko in je rekel, da je dolžnost delavstva, da takoj pusti delo in prime za orožje, če je treba iti proti Rusiji.

Požar v vasi.

KRUMLOV 3. (Izv.) V Tišu je pogorelo 13 gospodarskih poslopj, last tamošnjih kmetov. Požar je povzročil znatno škodo.

Rockefeller se skriva.

NEW YORK 3. (Izv.) Policija je obkloplila palačo milijarderja Rockefellerja, ki se skriva, ker se noče odzvati pozivu komisije kongresa, katere ga hoče zaradi raznih njegovih manipulacij zaslišati.

Turki na Kiju.

ATENE 3. (Kor.) Poroča se, da so se udale turške čete na Kiju.

Volilna reforma na Ogrskem — nestvor.

Mesto velike, zaželjene socialno-politične reforme je prišel — nestvor! Ne more priti drugače, če se kdo le dela, kakor da bi hotel nekaj, v resnici pa hoče nasprotno od tega. Takov „kdo“ sta ogrska vlada in pa tista egoistična klika, ki to vlado drži in jej vlada služi. Sestavili naj bi bill volilno reformo na principu splošne volilne pravice, a sestavili so nekaj, kar naj ohrani volilne privilegije. Ohraniti hočejo torej stanje, ki je s populariziranjem volilne pravice v dilamentalnem nasprotstvu. Zato pa so sodbe o Lukacs-Tiszovi volilni reformi od vseh strani najneupovljivejše, da, stroge, uničevalne.

To, kar je predložil g. Lukacs parlamentu kakor volilno reformo, je nestvor, je le navijanje in zvijanje vseh principov resničnega reprezentativnega zistema. Ali ta „kdo“, ki se le dela, kakor da bi nekaj

hotel, dočim v resnici hoče ravno nasprotno, so tudi vse madjarske stranke brez izjeme — tudi tiste, ki se sicer sedaj — da delajo lepšo figuro — ujedajo proti Lukacsevemu načrtu.

Po odkriti in pošteti izvedbi principa čim večega razširjenja volilne pravice, torej principa splošne volilne pravice, bi morale priti tudi narodnosti na Ogrskem do primerno izdatnega parlamentarnega zastopstva. Tega ravno pa Madjari vseh dlak nočejo: hočejo tudi po volilni reformi ohraniti sedanje stanje, ob katerem so v parlamentu Madjari absolutni gospodarji. Delajo se, kakor da bi se hoteli tudi oni ogrevati pri plamenu enakosti političnih pravic, hkratu pa zlivajo v ta plamen — vodo privilegijev. Da je ta načrt zgolj komedija in prevara, izhaja že iz dejstva, da življensko dobo, s katero nastopa volilna pravica, vladni načrt prestavlja od 24. na 30. leto. In potem deli volilce v štiri samovoljno skupaj zmetane „razrede“ in v vsakem razredu veže zopet volilno pravico na razne in drugačne pogoje, kar bo dajalo onim, ki bodo imeli volilni aparat v rokah, možnost, da bodo s to ali drugo pretvezo poljubno metali neljubega volilca iz razreda in mu odjedali volilno pravico.

Pa so oni, ki so koncipirali to „reformo“, še nekaj drugega, perfidnega, nepoštenega postavili za grm tega načrta. Zatrjajo, da se po reformi število volilcev pomnoži na skoro dva milijona. To utegne veljati, ali le — za nekaj časa. Po reformi je namreč kakih 400.000 starih volilcev, ki obdržijo še volilno pravico za svoje osebe; to se pravi: ko izumrjejo oni, ne dobe naslednikov in izumrje tolikim volilcem volilna pravica.

Vso grdo tendenco in zvijačnost te volilne reforme je ministrski predsednik odkrito priznal v svojem noveletnem nagovoru članom parlamentarne večine že s tem, da je svoj načrt branil izključno se stališča narodnih koristi Madjarov, naglašujoč ekstenzični interes, to je: absolutno nadvladje madjarskega plemena. Zato je tudi pozival opozicijo, naj ne nasprotuje temu načrtu.

Hkratu pa je tudi priznal — ne glede na nacionalni moment —, kako malo resno misli na resnično razširjenje volilne pravice. Koliko hinavstvo! Govoril je o ljubezni do svobode, — a obenem je zatrjal, da bi po razširjenju volilne pravice na široke mase padel nivo parlamenta a to da bi bil samomr za madjarski narod. To je naravnost zasmehovanje in žaljenje madjarskega elementa. Kajti ta nazor ministrskega predsednika ne govori nič več in nič manj, nego to, da madjarski narod v svojih širokih masah sploh ni zrel in sposoben za sodelovanje na parlamentarnem življenju. Nivo parlamenta je gotovo velika stvar, ali kakor se je g. Lukacs zavzemal za ta ugled, je le gazil ugled madjarskega ljudstva.

Pa saj se poznamo! G. Lukacs je zlorabljal misel na vzvišeno stvar, da brani nizko požrešnost in privilegije klike. Ni mu marl ugled parlamenta, marveč le ohranitev gospodstva njih, ki izrabljajo parlament v svoje osebne koristi. Saj je jasno rekel: v ogrskem parlamentu se morajo uveljavljati sile, ki se odlikujejo po „inteligenci“ in pa po karakterju! Lukacs meče cela perišča blata na intelekt madjarskega ljudstva, ko mu govori, da mora biti pod kuratelo.

No, mi smo rekli že pred par dnevi, da na tem metazu, na tel pokvarjenosti političnega življenja na Ogrskem, je usodno to, da je razvoj političnih razmer tudi v naši polovici odvisen od razvoja na Ogrskem. Dobro pravi „Grazer Tagespost“, ko naglašata isti za nas usodni moment: Dvualistično urejena država smo, telo iz dveh polovic, ki pa imata skupen živčni zistem in skupen zistem kroženja krvi. Kako naj pride do spreobrnitve v naši zgrešeni trgovinski politiki, od kod remedura pri sklepanju novih trgovinskih pogodb, ako na oni strani, na Ogrskem, zemljiški magnati ne le obdržijo vodstvo v svojih rokah, marveč si je še bolj utrjujejo? In kako naj pri nas rešimo narodnostni boj v smislu splošne poravnave in miru, ko na oni drugi strani z volilno reformo prirejajo ravno nasproten princip?!! Kako naj v Avstriji korakamo kulturno vspešno z drugimi modernimi državami, ko pa na Ogrskem vladajo politične razmere, ki so temu naravnost nasprotnae? In vendar spadamo skupaj in pasivum Ogrske je obenem tudi naš pasivum.

To vse so gotovo tehtali razlogi, ki nas naravnost silijo k največjemu zanimanju za volilno reformo na Ogrskem. Ali na koncu konca nas izvajanja nemškega lista dovajajo zopet do našega starega zaključka, ki ga pa nemški list noče izpregovoriti za nobeno ceno, marveč se suče okolo kakor maček okolo vrele kaše, do zaključka namreč, da je sedanji dvualistični ustroj nesreča za monarhijo.

Domače vesti.

Seja odbora političnega društva „Edinost“ se bo vršila danes 4. t. m. ob 3. popoldne v „Slovanski Čitalnici“.

Italijani istrski se pripravljajo!! Po debaklih, ki so jih Istrski Italijani doživeli v minoletem letu počevši s polomom v Pulji meseca februarja in s pozneje izgubljeno volilno bitko istotam, si hočejo menda v tem letu opomoči z reorganizacijo svojega političnega življenja. Tisti glasoviti Bennati, ki je svojedobno kričal v deželnem zboru: Pobijmo Hrvate, se je sedaj postavil na čelo akciji za osnutje novega političnega društva v Istri. Pravila društvu, ki bo nosilo ime „Unione nazionale“, so že odobrena od politične oblasti in društvo bo imelo svoj ustanovni občni zbor v drugi polovici prihodnjega meseca. Društvo namerava izdajati svoje posebno glasilo. Kakor se vidi tudi na tem snovanju, se Istrski Italijani pripravljajo na nove borbe proti večini v deželi. V tem večjo dolžnost je naših ljudi, da se trdno strnejo v jedinstveno vrsto, da bodo mogli uspešno odbiti Italijanski naval. Vsa znamenja kažejo, da se bližajo za nas še resnejši časi, ki ne bodo dovoljevali nikakega cepljenja narodnih sil, marveč bodo zahtevali najstrože ujedinjenje. Vsako cepljenje bi se moglo silno maščevati.

Srbofobstvo na Dunaju. Na Silvestrov večer je bila v neki dunajski kavarni — med drugimi — zbrana družba Poljakov, pričakujoča novega leta pač v tistem razpoloženju, ki je že navadno povsodi tega večera. Začeli so pevati poljske pesmi, kar je izzvalo silen odpor med drugimi gosti, ker so drugi navzoči gostje menili, da ona poljska družba peva — srbski. Beseda je dala besedo, duhovi so se razvneli bolj in bolj in slednjič so Dunajčani — ob vsem svojem legendarnem „zlatem srcu“ — porabili po stolicah, ki so padale po namišljeno — srbskih glavah, dokler niso poljske družbe vrgli na ulico:

O ti zlato dunajsko srce, kako umevaš tisto toleranco nasproti narodom kakor središče države! Seveda: ako tisti dunajski splešbbergerji sploh vedo, da ima država tudi državljane srbske narodnosti. Nič se ne zavedajo, kako odlozljivi, da zločinski so taki izbruhi sovražstva še sedaj, ko so vzroki konfliktov s Srbijo poravnani in ko je Srbija podala tako eklatantnih dokazov za svojo željo, da bi nastopili med njo in našo državo ne le normalni ampak tudi prijateljski odnosi!! Pa bodo dunajski časopisi še nadalje kričali o srbski brezobraznosti in srbskih provokacijah!! In če bi tudi res prišlo zopet do ostrih besed iz Srbije — kdo bo kriv na tem?!! Ali se bo čuditi temu? Taki izbruhi pač ne morejo ustvarjati tistih dobrih dispozicij v srbski javnosti, kakoršnjih si mora naša monarhija le želei v največjem svojem interesu. Da je pri dunajskih listih le zrnice smisla za dostojnost in potrebno obzirnost radi državnih koristi, bi najstrože obsodili taka divjaštva. Ali zastoni bi pričakovali od dunajskega časopisja takega poštenja in take — pameti. Ali popolnoma zamačujajo oni dogodek, ali pa poročajo o njem s tisto brezobzirnostjo, s kakoršnja poročajo o kakem babjem prepiru. Smo pač mi slovanski barbari vendar bolj ljudje!

Madjari in skupna državna politika! Bivši ogrski minister in sedanji opozicionalec, tajni svetnik grof Julij Andrassy je priobčil v dunajskem listu „Die Zeit“ članek v katerem razlaga svoje nazore o skupni državni politiki v letu 1912 in sedanjem njenem stanju. Karakteristično za državno-politično ideologijo, ali bolje rečeno: za politični kriterij tega Madjara pa je dejstvo, da spravlja v kompleks skupno državne politike vse možno, notranjo in zunanjo politiko, Albanijo, Prochazko, trovezno, trosporo, Nemce na Ogrskem; nima pa ni ene besede za tisto državno tvorbo v monarhiji, ki je v državni zvezi z Ogrsko, in ki jej posveča sedaj veliko pozornost celo vse inozemstvo — za Hrvatsko! A tisti Andrassy, ki se tako brezobzirno vede nasproti vsemu hrvaškemu narodu, ima še poguma, da se hudeje na sedanjo večino v ogrsko-hrvaškem parlamentu radi nje brezobzirnosti proti opoziciji. Madjarski politiki — pa naj so že vladni ali opozicionálni — smarajo torej Hrvatsko za kvantitè négligeable, torej za nekaj, s čemer ne treba torej niti računati. To Andrassyjevo preziranje naj si le dobro zapomnijo stranke na Hrvatskem za slučaj, ko jim bodo iz Budimpešte zopet govorili o kakem bratstvu in kaki skupnosti interesov. Hrvatje naj ne puste iz spomina tistega reka o Danajcih, ki se jih je bati tudi tedaj, ko ponujajo darove.

Istrski unikum. Neki naš prijatelj, ki se pazno bavi z istrsko statistiko, nam priobčuje nastopne res zanimive podatke. Novavas v občini plominski je štela leta 1880. 240 prebivalcev, ki so bili vsi Italijanske narodnosti. Deset let pozneje je pa bilo v tel vasi 7 prebivalcev manj, ali zato so se vsi prigrasili za — Hrvatel Leta 1900. pa je bilo v isti Novivasi 5 Hrvatov in 219 — Rumunov! Radovedni smo, da-li ni statistika leta 1910. zabeležila v Novivasi recimo 230 — Nemcev!

Na tel vasi vidimo torej eklatantno, take zlorabe se dogajajo z ljudskim štejem

in kako nezanesljiv je tak material, ako ga sestavljajo taki fanatiki, kakoršni so upravitelji občine Labinj! Ker že z Italijanstvom ni več šlo kakor nekda, so v svojem sovraštvu proti Slovanom raje postavili — Romune!!

Kako naši ljudje v Trstu narodno degenerirajo! V včerajšnjem „Piccolu“ št. 10 osmrtnico po pokojnem Konstantinu Matkoviču, Lloydovem kapitanu, ki je za svojega življenja, ako se ne motimo, še bil nekoliko Hrvat. To je razvidno tudi iz imena, ki jih je dajal svoji deči. Toda v njegovi rodbini se menda sedaj sramujejo svojih slovanskih imen, kajti čitamo v „Piccolu“: o sinu Milko in hčeri Daniza, o sestrah Ljubizza Berberovich in Rosa (ki so jo doma gotovo zvali Ruža) Stojcovich!! Mari bi bila sramota za hrvaške rodbine, ako bi bila njihova imena tudi v „Piccolu“ prav in pravilno natpisana?!

Imenovanja. Stavbni svetnik Rudolf Machnitsch je imenovan za višjega stavbnega svetnika za državno stavbno službo na Primorskem.

Finančni minister je imenoval tajnika finančne prokurature dr. Gustava Marocchia za finančnega svetnika in finančnega konceptista dr. Bruna Negrija za pristava finančne prokurature v Trstu. Kontrolor Humbert Chierago je imenovan za višjega kontrolorja v področju tržaškega finančnega ravnanjstva. Davčni upravitelj Evgen Bigatto je imenovan za davčnega nadupravitelja. Carinska prejemnika Ivan Feischhacker in Ivan Schauer sta pomaknjena v X. činovni razred.

Odlikovanja. Črnaogorski kralj Nikola je podelil komturški križec Danilovega reda policijskemu svetniku Oskarju Podberniku in višjemu inspektorju Josipu Horaczkju; častniški križec Danilovega reda oddelnemu nadzorniku varnostne straže Petru Geržiniču; Danilo red 5. vrste poveljniku varnostne straže na konjih Franu Štuparju; zlato kolajno Danilovega reda pa policijskima poduradnikom Franu Geržini in Antonu Pavletiču ter policijskim postojnim vodjem Ivanu Roglju, Ivanu Prodanu, Ivanu Kralju in Jerneju Remcu.

Kje je Sv. Mar. Magdalena Spodnja? Kdo izmed ljudi, bivačih v Trstu ne ve tega? Tista oblast, ki bi to morala najbolje znati! Ta je naša slavna — c. kr. pošta!

Te dni je bilo odposlano pismo iz neke tukajšnje odvetniške pisarne k — „Sv. Mar. Magd. Sp.“, pa je prišlo nazaj, češ da tam ni adresata. Odposlalo se je isto pismo s popravljenim naslovom k „Sv. Mariji Magdalena Spodnji“ in — pismo je zopet prišlo nazaj iz — Poljčan na Stajerskem! Na pismu pa je na naslovni strani poleg krajevnega imena zapisano s svinčnikom (po c. kr. poštne uradniku) Pötschach! Pa da bi imeli vsaj toliko soli v glavi, da bi po povratku pisma dostavili adresatu; toda ne — vrnil so ga odpošiljatelju!

Pa še za nekaj gre čast in slava naši hvalevredni poštni upravi! Pismo je bilo namreč v Poljčanah odprto, nato zopet zaplenjeno z uradnim pečatom in zadnji strani pridejan zaznamek, pisan očividno po nežni roki: „wegen gleichlautenden Namens irrthümlich geöffnet,“ (radi enako se glasečega imena pomotoma odprto). Kaj je samo ime merodajno, ali ni tudi kraj?!! In Sv. Mar. M. in Poljčane, to ste pa dve različni imeni!

Za danes naj zadostuje konstatiranje tega dejstva! Dobro bi le bilo, ko se ne bi ta c. kr. pošta tako pogostoma motila pri dostavljanju pism, ampak tudi kaka druga oblast, n. pr. slavna financa, kadar tirja davke, ali slavne vojaške oblasti, kadar kličejo k voljakom, tedaj naj iščejo Sv. Marijo Magdalena tudi v — Galiciji!

Silvestrovo na snežnih gorah. Ko odeva nepriljetna, vlažna megla že tedne naše kraje, vlada v prelepi Gorenjski najkrasnejše vreme z jasnimi, zimskimi solčnimi dnevi. Ni čuda torej, da je uspel tudi Silvestrov večer, ki so ga priredili nekateri navdušeni planinci vrh snežnih gora v planinskem domu na Vrliču. Med udeležniki je bil zastopan odbor tržaške in goriške podružnice, člani radovljiške podružnice in osrednjega odbora „Slovenskega planinskega društva“, a celo iz daljne Prage sta prihitela v našo slovensko Svico znana veleturista ter prijatelja in ljubitelja naših slovenskih gor g. dr. Dvorsky in dr. Čermák.

Posneženi poti, kjer so se menjavali divni, čarobni prizori na zlatožareče snežne vrhove Škrlatice, Razora itd., je dospela družba proti večeru, ko je legla na zemljo jasna zvezdnata noč, v prijazni planinski dom na Vrliču. Prisrčna, nepriljetna zabava je spravila hipoma vso družbo v veselo razpoloženje in le prekmalu je udaril planinski zvonec, opominjajoč, da prestopamo pač v novo leto. Z iskrenim nagovorom je pozdravil načelnik Kranjskogorske podružnice g. dr. J. Tičar planinsko družbo, se poslovil od starega leta ter nas popeljal v novo, želeč vsem ter planinskemu delovanju presrečno novo leto. Zadonele je vesela pesem, ki je odmevala v tih gorsko noč, a v naših srcih je vzplamtel oni nepopislji čut, ki navdaja človeka v h skalnih gora.

Danes zvečer :: TRGOVSKI PLES :: v Nar. domu

In jutro? — Krasota gora, je vzklila sleherni ob veličastnem obsežnem razgledu v jasnem solnčnem svitu na vse sosedne vrhove, ki obdajajo ta planinski raj.

Krasne so gore v poletju, a nedosežna je njih lepota v jasnem zimskem dnevu.

Težko je bilo ločiti se od tega gorskega kraja in šele pozni popoldanski čas je napotil družbo v dolino. Del družbe je bliskoma po strni poti s sankami poletel do vznožja. A pri slovesu si čul le željo in glas: na svidenje čimprej na naših rajskih planinah in snežnih vrhovih.

Pozabili pa ne smemo pri tem neumorno delavnega predsednika Kranjskogaškega podružnice S. P. D. g. dr. Tičarja, ki je poskrbel, da je bil dom na Vrščici že dni res pravi dom planincev v vsakem oziru.

Otroški vrtec v Vrščici priredi jutri dne 5. t. m. ob 4.30 popoldne otroško veselico v prostorih „Gospodarskega društva“ v Vrščici. Spored: 1.) „Domovini“; 2.) „Indijski siroti“, žaloigra v treh dejanjih. Uvod govori Evgenija Doljak. — Vstopnina 40 vinarjev, sedež 20 vinarjev. Otroci 20 vinarjev. — Ker je čisti dohodek odločen v dobrodelni namen, k obilni udeležbi vabi Vodstvo.

Drugo predavanje prof. dr. Merharja, ki je imelo biti nocoj v „Ljudskem odru“, se ne vrši in sicer zaradi nujnih predavateljevih zadržkov. Prihodnja predavanja bodo dne 10. in 11. t. m., kakor je že bilo naznanjeno. Sinoči se je vršilo z uspehom prvo predavanje ciklusa.

„Trgovsko izobraževalno društvo“ javlja tem potom, da so pomotoma izstala imena nekaterih trgovcev, članov plesnega odbora, ki bodo gotovo sodelovali in sicer: g. Vek. Švagelj, g. Vek. Zega in g. Jakob Merhar.

„Božičnico“ priredi šolska mladina na Opčinah dne 5., 6. in 12. januarja t. l. v „Sokolovi“ dvorani (g. Jamšek). Da se bodo te otroške veselice lahko vsi udeležili, določa starši liste na dom eni za 5., drugi za 6. t. m. Prosimo vladno, naj bi se starši po tem ravnali, da ne bi njihovi otroci preveč trpeli v gneči. — Dne 12. januarja pa pride lahko vse ostalo občinstvo kakor k navadni drugi veselici. In to občinstvo bo gotovo upoštevalo ta ukrep, ki je namenjen le v varnost otrok.

Zahvala. Šolsko vodstvo v Sesljanu se tem potom pristočno zahvaljuje vsem gg. darovateljem in ljubiteljem naše mladine na vaeni in ljubezni katero so izkazovali ob priliki „bažičnice“ v Sesljanu.

Pred vsemi pa bodi izrečena najsrčnejša zahvala požrtvovalnim gospodom: Jakobu Klemencu, Ivanu Šucu, Jakobu Gabrovcu in Alojzu Pernarčiču, ki niso štedili ni truda ne časa pri nabiranju darov. Zato pa ostane njih plemenito dejanje nezbrisno v srcih nečue mladine, ki bo znala ceniti njihov trud in njihovo požrtvovalnost ter se bo s ponosom ozirala na svoje prijatelje! Čast Vam! Voditelj: I. Šinigoj.

Pomlad v zimi. Iz Tolminca sta nam gospici Andreanka in Mira Vrtovec doposlali cel šop cvetic — trobentic in zelenega teloha — ki sta jih sami nabrali. Pišeta nam, da je tam gor vrljub vsej zimi polno takih cvetic.

Služba cestarja je razpisana v Šapjanah. Služba je pridržana podčastnikom. Plača 55 K mesečno in 100 K letnega ekvivalenta za službeno stanovanje. Zahteva se znanje slovenskega, oz. hrvaškega ter italijanskega jezika. Prednost imajo tisti, ki so nekoliko večji nemščine. Prošnje do 31. januarja 1913. namestništvu v Trstu.

Izgubila je neka gospa med večerno predstavo na novega leta dan v „Narodnem domu“ črno usnjato torbico. Poštenji najdiel naj jo izroči v našem uredništvu.

Bivši člani godbenega oddelka NDO so vabljani danes zvečer ob 7 in pol k važni seji v gostilno k „trem rožam“ v ul. S. Marco št. 19.

Slovensko gledališče.

Kakor smo včeraj naznanili, se je gostovanje slavnega baritona kraljevega deželnega gledališča v Zagrebu, g. Vuškovića moralo na njegovo prošnjo preložiti na nedeljo, dne 12. t. m.

Spored za prihodnja dva praznika je ta-le:

V nedeljo popoldne se ponovi ob znanih cenah opera

„NIKOLA ŠUBIČ ZRINJSKI“.

Na to prvo popoldansko reprizo te izredno uspele prve opere na našem odru opozarjamo zlasti gledališko občinstvo iz bližnje in daljše okolice. Zlasti pa opozarjamo vsa vnanja pevška društva, naj si njihovi člani ogledajo opero, katere zbor „U boj! U boj!“ so tolikokrat zapeli.

Zvečer bo premijera Rovettove drame

„NEPOŠTENI“

(I. divizion).

Ta slavni italijanski avtor je že znan našemu občinstvu po drami „Papà Ekscelesca“, ki je bila ena izmed najlepših dramskih vrzivilcev v lanskim sezoni. — Drama „Nepošteni“, pa slovi še bolj po širšem svetu.

Ta predstava velja za abonente A.

V ponedeljek, na dan Svetih Treh kraljev, se popoldne ponovi priljubljena opereta

„JESENSKI MANEVRI“.

Zvečer se naše občinstvo seznani s klasičnim umotvorom nesmrtnega Molière-a, komedijo

„NAMIŠLJENI BOLNIK“

(Malade imaginaire).

Molière je največji francoski komedijopisec; njegove karakterne komedije s svojo čisto človečnostjo in večno resničnostjo ga dvigajo k prvim pesnikom vseh vekov. Globoka modrost, bujna fantazija in neustavljiv humor je last njegovim umotvorom, s katerimi je bičal abotnosti in smešnosti svojega časa. Osebe, ki jih je kreirala njegova fantazija, so postale tipične na vse veke, tako njegov Tartuffe, mizantrop in in drugi, kakor tudi njegov „Namišljeni bolnik“.

Ta predstava velja za abonente B.

Tržaška mala kronika.

Trst, 3. januarja.

Svojemu lastnemu otroku prerezala vrat. Speranza Belleli, stara 32 let, rodom z otoka Krfa, stanujoča v ul. Riborgo št. 33, je že pet let omožena z nekim Felksom Bellelijem, Židom tudi z otoka Krfa, ki je starinar. Imela sta otoka, po imenu Abraham, rojenega 7. julija leta 1912. Mož in žena stanujeta skupaj z ženinimi starši, Samuelom in Savino Mustacchi.

Suoči okrog 10 sta šla Bellelijeva spat. Okrog polnoči pa je otrok nenadoma postal nemiren in začel močno jokati. Belleli je poklical taščo, da bi otroka pomirila, kar se je pa nikakor ni posrečilo. Kar je opazila, da otročiču na levi strani vrata odteka kri, in ko je pogledala bližje, je videla, da ima revček na vratu precej veliko rano, storjeno z ostrino.

Tašča je skočila v sobo k Bellelijevima, ki sta oba spala, in ju je zbudila. — Speranza Bellelijeva je v desni roki še držala odprto britev, katere ostrina je bila okrvavljena. Bilo je popolnoma jasno, da je ona sama, torej mati prerezala z britvijo vrat svojemu lastnemu otroku. Britev je vzela iz nočne mizice.

Belleli je takoj odšel na policijski komisariat v Starem mestu in je ovadil stvar policiji. Nadzornik Rogelj je dal poklicati rešilno postajo, toda zdravnik je mogel le konstatirati, da je otročič medtem že umrl na zadobljeni rani. — Bellelijevo so aretirali.

Danes zjutraj so zdravniški izvedenci preiskali aretiranko in so baje ugotovili, da je Belleli umorila svojega lastnega otroka v somnambulističnem stanju, ali kakor pravi preprosto ljudstvo, da je mleko udarilo v glavo. V vsakem slučaju oblast nadaljuje svoje poizvedbe.

Fotografski aparat, vreden 300 K, je izročil fotograf Melzer 29letnemu Ludoviku Dolni, rodom z Dunaja, pristojnemu pa v neko občini na Ogrskem, tudi fotografu. Dolna pa je lepo aparat prodal in izginil. — Na podlagi brzoljavne zahteve varnostne oblasti na Voloskem na tukajšnjo policijo je bil Dolna aretiran v našem mestu.

Tatvine. Ob izhodu iz proste luke je bil aretiran 28letni dninar Josip Bruch, rodom Tržčan, pristojen pa v Klatov na Češkem, izgnan iz Trsta. Našli so namreč pri njem 70 kadilskih cevč iz roženine, ki so bile gotovo ukradene. Bruch se je izgovarjal, da je kupil cevke od nekega kurjača na parobrodu „Ulonia“.

Ivan Perper je dal včeraj aretirati 17letnega brezposelnega mehanika Antona Rudolovića, stanujočega v ul. Girolamo Muzio, ker mu je v kavarni „Minerva“ ukradel zimsko suknjo, ki jo imel v trenutku aretacije še na sebi. Suknja je bila vredna 50 K.

Suoči so spravili na ravno 25letnega Henrika Stina, Tržčana, stanujočega v ul. Sporcaville št. 2, ker je v kavarni „Europa felice“ ukradel suknjo, vredno 30 K, nekemu Lucijanu Mikoliću, stanujočemu v ul. Riborgo št. 27.

27letni kovač Mihael Bolle iz Pule, prenočujoč v javnem prenočišču v ul. Gaspare Gozzi, je skušal ukrasti na parniku „Lovrana“ mornarju Štefanu Bozzetu denarnico s 30 kronami. Bil je aretiran.

V neki ljudski kavarni v ul. Punta del Forno je bil aretiran 31letni Tržčan Ivan Živic, stanujoč v ul. della Mura št. 14, ker je hotel ukrasti nekemu Ivanu Pakoviću zimsko suknjo.

Poizkušeni samomor. 31letni Peter Bolle, dninar, stanujoč v ul. Riborgo št. 15, je bil aretiran, ker je v svoji pijanosti bil nekoliko preglasen na ulici, ko je bilo že tri zjutraj. Aretacijo si je vzel tako zelo k srcu, da si je hotel sam vzeti življenje in si je s koscem stekla globoko prerezal levo roko. Zdravnik rešilne postaje ga je obvezal za silo in ga dal potem odpeljati v mestno bolnišnico.

Nar. del. organizacija.

Shod delavcev Lloydovega arzenala se je vršil včeraj zvečer v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu. Skodu je predsedoval tov. Sajina, poročal pa je strokovni tajnik Brandner in sicer o delovnem redu, ki ga je izdalo ravnateljstvo Lloydovega arzenala baje zaradi tega, da tem lažje odpušta delavstvo, ker je v novem delovnem redu navedena določba glede odpovedi, da ravnateljstvo lahko odpušta delavce brez

Alberto Finzi & C.o

Trst, ulica Gaetano Donizetti 1.

Poslovna agentura ogrske obče kreditne banke

(Ungarische Allg. Creditbank) podružnica v Reki

prodaja po zelo dobrih cenah: žito vsake vrste, debele in fine otrabe, oves in sočivje in ker je ob enem zastopstvo goriomenjene banke, nudi kupcem najboljše in najgotovjše jamstvo za točno postrežbo.

Zastopstvo in skladišče

dobroznane moka Združ. parnih mlinov „Hungaria“ a.k. dr. v Budimpešti.

Ceniki in usoro se pošljejo na zahtevo.

Telefon št. 458, zvoniti dvakrat.

Brzjavi: ALBERTO FINZI, Trst.

Alojzij Povh

slovenski

urar in zlatar

V TRSTU

ulica del Rivo št. 26
(na trgu pri Sv. Jakobu)

Odlikovana pekarna in slaščičarna Vinko Skerk - Trst

Via Acquedotto št. 15.

Podružnica: Via Miramar št. 11.

Trikrat na dan svež kruh.

Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bonbonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, krokanov in vse predmete za peči. Najfinjša moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina inozemska vina in likerji v steklenicah. Brezplačna postrežba na dom. Kruh in slaščice se izdelujejo s higijeničnim električnim strojem.

Anton Novak, brivec v Trstu, via Belvedere št. 57, se toplo priporoča cenj. slovenskemu občinstvu za mnogoštevilni obisk. — SVOJI K SVOJIM! 2661

Umetniški predmeti

kipi, sijajno opremljeni, namizja vsake vrste; umetne cvetlice in palme, fantazijske opreme in perje za klobuke in mnogo drugih lepih stvari za darila ob vsaki priliki. Prava razprodaja, cene najnižje. Obrnite se na trgovino

Piazza S. Giovanni št. 3.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek

Izbera vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, sukenj in površnikov vseh kakovosti. - Specijaliteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

ulica San Giovanni št. 16, I. nad., zraven Buffet Automatico. Telefon šte. 251, Rim. II.

UMETNI ZOBJE

Plembiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik kence. sobni tehnik

TRST

ulica della Caserma šte. 13, II. n.

MATERE! — Ako hočete imeti zdrave in močne otroke, dajte jih same in uporabljajte za zboljšanje in pomnoženje lastnega mleka

„ELLOLO“

zelo okusen izdelek, priporočen in predpisan od mnogih zdravnikov. Ta izdelek odpravlja vsled svoje izborne hranilne moči bolezni, ki so jim podvržene matere, ki same dojijo namreč vrtenje in bolečine v glavi, v hrbtu itd. Številna zdravniška spričevala.

Prodaja se v vseh lekarnah.

Glavna zaloga:

lekarna „GALENO“,
VIA S. CILINO - TRST.

„Slavija“

vzaj. zavarov. banka v Prazi

Rezervni fond K 53,758.205-24.

Izplačane odškodnine in kapitalje Kron 115,390.603-61.

Dividend se je dostaj izpl. K 2,808.081-85.

Pe velikosti druga vzajemna zavar. naše države z vseskozi slov.-narodna uprava.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavar. na doživljenje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Zavaruje tudi proti vlomom.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občn-koristne namene.

Glavni zastopnik v Trstu

V. CEGNAR, ulica Caserma 12,

TELEFON št. 21-47.

Pozor! Skladišče se nahaja v I. nadst.

Pozor! Skladišče se nahaja v I. nadst.

odpovednega roka, ko je veljal dosedaj tedenski odpovedni rok. Pa tudi druge določbe so v novem delovnem redu, s katerimi se delavstvo ne more strinjati, tako glede notranjega reda, zavarovanja itd. Na shodu je bila sprejeta resolucija, v kateri se naznanja ravnateljstvu, da delavstvo ne more sprejeti tega delovnega reda in se pozivlja ravnateljstvo, da sestavi delovni red sporazumno z zastopniki delavstva. Govorili so tudi tov. Škuljin in drugi, nakar je predsednik zaključil shod.

Odboril vseh skupin „N. D. O.“ so naprošeni, da izpolnijo sklep zadnje konference in sicer, da določijo člane za agitacijski odsek in jih javijo uradu NDO. Vsaka skupina ima pravico od enega do dveh članov. Prosimo, da se to izvrši v kratkem!

Delavci tehničnega zavoda „Sv. Andrej“ so vabljeni na važen sestanek, ki se vrši danes, v soboto, točno ob 5 popoldne v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu. Na sestanek so vabljeni zlasti težaki, kajti treba bo pričeti z energičnim mezdinim gibanjem posebno pri težakih, katerih položaj je obupen v tem zavodu.

Skupina uslužbencev c. kr. glavnih skladišč vabi vse odbornike, namestnike in zaupnike na zelo važno izredno odborovo sejo jutri v nedeljo 5. t. m. ob 10 popoldne.

Ženska skupina „Nar. del. organ.“ jutri v nedeljo, ob 6 zvečer odborova seja v društvenih prostorih NDO ul. Sv. Frančiška št. 2.

Posredovalnica dela NDO. Službo išče kovač.

Gostilniška in kavarnarska zadruga članov NDO naznanja tistim članom, ki so pravilno odpovedali svoje deleže, da naj pridejo dvigniti denar v društveno gostilno in naj prinese s seboj društvena potrdila.

Vesti iz Goriške.

Iz Nabrežine. Plesni venček, ki ga je priredila lansko leto „CM podružnica“ v Nabrežini, je imel najlepši vpeh. Ne-le da je vsak udeleženec pripomogel h gmetnemu uspehu prireditve, tudi zabaval se je v krogu zavednih in za narod gorečih Nabrežincev. Da tudi letos ta plesna prireditev vse kar najsilnejše, prihlite vsi, ki ste prija-telji „CM družbi“, dne 4. januarja v nabrežinsko železniško restavracijo, kjer vas čaka obilo zabave in nemotene veselja! Če kdo po pomoči ni dobil vabila, naj oprost, ker pri razpošiljanju tolikih vabil se pač lahko koga prezre.

Druge slovenske dežele.

Učiteljske plače na Koroškem. Silno veliko se govori o tej stvari, posebno pa ljudstvo na deželi. Meščani so malo bolj prebrisani, ti pomenljivo namigavajo in pravi-jo, učiteljem so plače zboljšane, smo vendar naprednjaki in pravem pomenu besede. A dokazi so zelo slabi. Sicer je res deželni zbor zvišal učit. plače po 200 kronic, seveda a konto zvišanja deželnih doklad. Ker so slabi časi vsled vojne, kmetje menijo, da vzrok vsemu zlu so zopet učitelji, ker so dobili po 16 kronic več na mesec. Namen deželnih poslancev je tudi, da kmet zarohni zopet nad učiteljem, češ, da njegove zahteve nimajo konca in kraja. Se živo spominjamo kako je bilo, ko je lansko leto nemška zveza državnih poslancev zavrgla zahteve učiteljev. Dosti smo čitali, kako sta nas Waldner in Pachter, slavnoslavna slana Nemčije, na cedilu pustila. Nemški učitelji so to imenovali izdajstvo in precej krepko udrihali po krivcih. A zdaj so se pomirili, pohlevni so postali kot ovčice, ker so bajle dobili družega mazila.

Kako lahko bi država opomogla deželam, da bi se vendar vprašanje učiteljskih zahtev poravnalo. Saniranje deželnih financ bi precej okrepčalo zadolžene dežele. A koroški pridnih sinov politika je ta, da se stvar učiteljske le navidezno reši potom zvišanja deželnih doklad, in da potem sado-ve malega finančnega načrta potegnemo za se. Koroški deželni poslanci mislijo: dol-govi nas pokopljejo, zlagajmo se ljudstvu, da učitelji pomirjejo od gladi, če jim ne priskočimo na pomoč. Dajmo jim vendar par kronic za agitacijo, državno pomoč pa vtaknimo v svoje prazne žepce. Pokrijemo dolgovne, zraven pa še za nas kaj odpade, učitelji pa se naj praskajo s kmeti. Saj jih potem lahko zlorabljamo zoper kmete in nemška šuntarija gre potem zopet slavna pota. No pa: Heli!

DAROVI.

— Za „Božičnico“ so nadalje darovali: dr. K. Vodušek K 10; po K 5: Ivan Krže, Norberta Ružička, G. Košmerlj, Ang. Del Linz, Gabrijela Rapotec, Turk Iva, Ivan Bidovec; po K 3: F. Vondraček, J. Černigol, M. Bianzani, Nečičlivo, Liseč, Fran Malis krojač, za g. Kozaka, Žgur & Popatnik; po K 2: F. Cink, Znidarčič, Nachtigall, Novak, Pavle Podbregar, K. Cvenkel, Stiebel, Rus, N. N., Ing. Schneller, Jurij Černe, A. Arhar, Čretnik, Košir; po K 1: Kristjan Kravce, N. N., Lucija Ub..., Jean Friškovič, Ing. Hlavka, Ljud. Sedevečič, Lovrenc Rebula, Starč Josip, Elvira Rupel, Josip Vodopivec, J. Gul; Lapajne 40 vin. Ker se niste udeležili „Božičnice“ darujete ga. Mikelič in Olga Pertotova 3 K. Srčna hvala!

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, prijateljem in znaneem, osobito pa slav-nima pevskima društvoma „Zastava“ in „Lipa“ ter svetoivanskemu pevskemu zboru, kakor vsem sploh, ki so na kojisibodi način počastili spomin našega predragega ranjkega očeta in nam lajšali v težkih urah bridko bôl, izrekajo najsrčnejšo zahvalo

družine ČOK in GOLOB

LONJER - TRST, dne 3. januarja 1913.

Gospica z matoro išče pisarniškega mesta tudi za slovensko in nemško korešpondenco za dopoldne. Naslov pove Edinost pod št. 8

Iščem kapitalista ali sodruga s 1000—1500 K za izkoristiti važno iznajdbo. Ponudbe inseratnemu oddelku Edinosti pod „Velikanski dobiček“.

Mlekarna pri Sv. Jakobu, s koncesijo za vino in pivo, dobro uvedena se proda za 500 kron. Naslov pove inseratni oddelku Edinosti.

Išče se pestunja. Naslov pove inseratni oddelku Edinosti.

Glasovir za koncert, izvrsten, drugi za učenca je na prodaj. Ulica Petronio št. 9, vrata 16.

Knjigoveznica ANTON REPENŠEK je edina slovenska knjigoveznica v Trstu, ulica Cecilia št. 9. — Izdeluje vse knjigoveške priprave in fina dela točno in po konkurenčnih cenah.

Anton Krušič, krojaški mojster v Gorici, tekašice Frana Josipa št. 36. Izdeluje obleke po meri v vsakem kroju. Sprejema tudi naročila izven Gorice. Pri naročilu sadostuje prana mera. V zalogi ima raznovrstno blago ter razpošilja uzorce na ogled. Cene zmerne.

Fotografa Antona Jeriča naslov: Trst, ul. delle Poste 10, Gorica, Gosposka ulica 7.

Obešala iz medi za zavese se prodajo po K 3-50. — Via Caserma 14. Umberto Cesca, trgovina z železino.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE ulica Sanità 23-25 pritličje.

Na dražbi, ki se bo vršila danes, dne 4. t. m. od 9 do 12 dop. se bo pro-jalo: Omare, omivalniki za dve osebi z mramorno ploščo in zrcalom, podnožniki, nastavki, spalni divan „Mahnič“, velika množina fižola, ječmena, graha, riža, sode, papirja za ovijanje, moke, sladkorja, žveplenk, sveč, čaja, vina, češpelj in drugih jestvin.

Zavarovalnica goveje živine v Jrebčah vabi na

redni občni zbor

ki se vrši

v nedeljo 5. januarja t. t. ob 10 popoldne v dvorani „Gosp. društva“.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo tajnika in blagajnika.
3. Volitev odbora.
4. Razno.
5. Predavanje o kmetijstvu po g. tajniku kmetijske družbe v Trstu.

K obilni udeležbi ljudno vabi

ODBOR.

Dobro izvežban pomočnik

delikatesne stroke

ki ima najmanj 10 letno prakso in je posloval v večjih trgovinah v Trstu, Gradcu ali Dunaju, zmožen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme takoj kot prva moč in aranžer izlob v večji trgovini v mestu. — Kje? pove inseratni oddelku Edinosti pod št. 5.

G. Ferluga - Trst via Barriera vecchia 31

priporoča velenjenemu občinstvu svojo

slasčičarno

vedno oskrbljeno s svežim blagom, vseh vrst slasčic in konfetur. — Vsakovrstni likerji in vina v steklenicah.

Okraski za božično drevo. Sprejema vsakovrstna peciva.

CENE JAKO ZMERNE. POSTREŽBA TOČNA.

AL GRAN MERCURIO

Trst, ulica Giacinto Gallina št. 8.

Priprava je velika nova pošiljatev oblek za moške in dečke, raglanov in površnikov v bogati izbiri. SOLIDNO. — ELEGANTNO. — POCENI.

NOVA GOSTILNA

Trst, ulica del Rivo št. 17

toči najbolje istrsko črno in vipavsko belo vino ter vedno sveže pivo.

Domača kuhinja!

MRZLA in GORKA JEDILA vedno na razpolago!

Najtočnejša postrežba. ZMERNE CENE

G. de VECCHI

naslednik A. FONDA,

Trst, ulica del Bosco št. 17.

Zaloga sena, krme in otrobov.

Seno I., slama, ogersko seno, beneški otrobi, otrobi št. 84.

Trgovina kuhinjskih potrebščin

Trst, ul. Commerciale 3.

Velik izbor kuhinjske in sploh hišne priprave, poreelane in steklovine, luči in lesenih priprav.

Lekarna Brelih v Sežani

Ribje olje I. vrste I steklenica K 1-20; 3 stekl. po pošti vse franko 4-50 K.

Obliž za kurja očesa 20 vinarjev. — Neoporekljivo sredstvo. —

NR. Ne zamenjajte

Dobroznana tvrdka

Vittorio Piscur, Trst

ulica Arcata 1, zraven gost. „All' antico ussaro“,

opozarja svoje cenj. odjemalce, da je prejela velikansko partijo **napravljenih oblek za moške in dečke**

z kolosalno izbero Pafo-jev, Ulster-jev, kozuhov, kupljenih pri prvih tovarnah, za prihodnjo jesensko in zimsko sezijo.

Prodaja se po tako nizkih cenah, kakor še nikjer in nikoli

trgovine z drugo!

Back & Feh!

splošni uniformski zavod
Trst, Acquedotto 12

Izdelovanje uniform,
livrej in oblek po meri

Odda se v najem
HOTEL

z opremljenimi sobami, konjskim hlevom, senčnatim dvoriščem, vr-tom, v lepi legi sredi mesta. Gotov dohodek. Kavcija 4000 K. Pod ugodnimi pogoji se tudi prodaja.

Za pojasnila se obrniti na: IVAN PERIC, Tržič (Monfalcone), via Stazione št. 121.

Protli kašlju, grlobolu, kataru, hripa-vosti, kataru, upadanju glasu itd. itd.

zahtevajte vedno

Cudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovedni-kih, učiteljih itd. — Dobivajo se v skatljicah v Prendinjevi lekarni v Trstu, Via Tiziano Vecellio št. 22 in v vseh takajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi. — Skatljica stane 60 stotink.

August Höfl

via Station 35.

Velik izbor Placque-verifio garantiranih in privezkov. Napravilni in zapestnice. Zlato, srebrno, nikelnate in jeklene ure. Regulatorji iz prvih tvornic „Zenit“ in „Omega“. Poprave z ga-rancijo enega leta. Gramo-foni in plošče vseh vrst.

BRIVEC

Andrej Rojic

TRST - ULICA ACQUEDOTTO št. 20. Higienična in dobra postrežba. Se pripraveča za obisk.

STIPAN MIMIOA

trgovina dalmatinskih vin

lastnega proizvoda iz Rogaznice pri Omislu

GOSTILNA v ulici sette Fontane

št. 2 (vogal Piazza Barriera)

BUFFET v ulici Nuova št. 5.

GOSTILNA v ul. dell'Istria št. 14.

Vino na debelo in za družino v vseh gostilnah.